

РЕШЕНИЕ

№ 2430

гр. София, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 07.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **10201** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 74 ал. 2 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.), във вр. чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на С. Б. Я. – К., с която се иска осъждане на Комисия за защита на потребителите да заплати сумата в размер на 3505,27 лева (след направено изменение на размера на исковата претенция), представляваща обезщетение за имуществени вреди за пропуснати ползи, изразяващи се в това, че за периода от 01.01.2019 г. до 04.10.2021 г. е пропуснато трудово възнаграждение (основно месечно възнаграждение, допълнително възнаграждение за постигнати резултати и възнаграждение за положен извънреден труд) в резултат на неактуализиране на основаната месечна заплата, което се дължи на осъществено дискриминационно третиране, както и сумата в размер на 829,80 лева (след направено изменение на размера на исковата претенция), представляваща законна лихва върху главницата, считано от 01.02.2019 г. до 09.11.2022 г. - датата на завеждане исковата молба.

В исковата молба се поддържа за постановено влязло в сила Решение № 730 от 05.10.2021 г. по преписка № 134/2019 г. на КЗД, с което е установено, че председателят на Комисия за защита на потребителите не е изпълнил законово задължение, произтичащо от чл. 13, ал. 3 ЗЗДискр., с което е осъществил спрямо ищцата пряка дискриминация на основата на признаците „лично положение“ и „пол“. В изпълнение на административният акт на КЗД, председателят на ответната страна

издава заповед № 115/03.11.2021 г., с която е актуализиран размерът на индивидуалната основна месечна заплата, но само занапред, т. е., считано от 05.10.2021 г. Счита, че в резултат на дискриминационното третиране са настъпили имуществени вреди, тъй като не е актуализирана основната месечна заплата с процент, определен въз основа на годишните оценки на изпълнението на длъжността за 2018 г., предвиден за всички останали служители в администрацията на КЗП на основание ПМС № 6/14.01.2019 г., считано от 01.01.2019 г.

Ответната страна - Комисия за защита на потребителите е подала отговор на исковата молба, с който изразява становище за неоснователност на исковата претенция. Развиват се доводи, че актовете на КЗД се цели предотвратяване или преустановяване, с конкретния акт на КЗД са дадени указания за преустановяване на дискриминационно третиране, което е изпълнено от ответника, а това води до неоснователност на претенциите. Счита, че с решение на КЗД липсвало предписание за актуализиране на размера на индивидуалната основна месечна заплата. Счита, че не са налице пропуснати ползи за процесния период, както и че липсва причинно – следствена връзка. Развива доводи, че служителят трябва да има годишна оценка на изпълнение на длъжността за 2018 г., за да извърши увеличение на заплата, а такава липсва според ответника.

Представител на прокуратурата изразява становище за неоснователност на исковата претенция.

Административен съд София - град, след като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Не се спори, че ищцата С. Б. Я. – К. се намира в служебно правоотношение с Комисия за защита на потребителите, като заема длъжността „Главен юрисконсулт“, първи младши ранг, считано от 28.12.2012 г. до настоящия момент. Не се спори, че основната месечна заплата на ищцата към 01.01.2019г. е 1300 лева, както и че за периода от месец май 2017 г. до 01.10.2018 г. ищцата е ползвала отпуск по чл. 163 КТ (отпуск поради бременност и раждане) и по чл. 164 КТ (отпуск за отглеждане на дете до навършване на 2- годишна възраст). Не се спори още, че през 2018 г. ищцата не е била оценявана за изпълнение на заеманата от нея длъжност. Тези обстоятелства в съдебно заседание са обявени от съда за безспорни и ненуждаещи се от доказване.

Установява се, че е постановено влязло в сила Решение № 730/05.10.2021 г. по преписка № 134/2019 г. по описа на Комисия за защита от дискриминацията (КЗД), с което е установено, че председателят на Комисията за защита на потребителите, в качеството му на орган по назначаването, като не е изпълнил законово задължение по чл. 13, ал. 3 ЗЗДискр., е осъществил по – неблагоприятно третиране по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. и дискриминация по чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. на основата на признаците „лично положение“ и „пол“ спрямо С. Б. Я. – К..

В мотивите на решението на КЗД се приема, че по реда на чл. 15, ал. 1 от Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация (НЗСДА) не е актуализирана основната месечна заплата на С. Б. Я. – К. след завръщането ѝ от ползвания отпуск по майчинство. Посоченото е довело до неизпълнение на 13, ал. 3 ЗЗДискр. и до осъществяване на дискриминация по чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. на основата на признаците „лично положение“ и „пол“.

Последвало е издаване на Заповед № 115/03.11.2021 г. от председателя на Комисията за защита на потребителите, с която от 05.10.2021 г. е увеличена на 1830 лева

основната месечна заплата на ищцата С. Б. Я. – К.. В мотивите на заповедта е отразено, че индивидуалната месечна заплата на служителя е увеличена по аналогия с метода, приложен спрямо служителите, които са получили увеличение на индивидуалната месечна заплата на основание на оценка на изпълнението на длъжността за 2018 г., съгласно чл. 6 от Наредба за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация.

По делото е изслушано и прието заключение на съдебно – счетоводна експертиза, което съдът кредитира, тъй като е обосновано, логично, непротиворечиво и изготвено на база документи от счетоводството на ответника. Единствено не следва да се обсъдят направените правни изводи за датата на падежа, но от друга страна ще се ползват посочените стойности за размера на законната лихва.

От заключението става ясно, че определеното от КЗП основно месечно възнаграждение на ищцата е както следва: 1300 лева от месец януари 2019 г. до месец декември 2019 г.; 1392 лева от месец януари 2020 г. до месец юли 2020 г. и 1726 лева от месец август 2020 г. до 04.10.2021 г.

От заключението става ясно, че увеличението на основно месечно възнаграждение, считано от 05.10.2021 г., представлява 6 %, което е по аналогия с метода, приложен спрямо другите служители, които са получили увеличение на основната месечна заплата на основание оценка на изпълнението на длъжността. В тази връзка в съдебно заседание се уточнява за издадена вътрешна заповед в КЗП, регламентираща методологията на това увеличение от 6 %.

Експертът дава информация, че за процесния период от 01.01.2019 г. до 04.10.2021 г. ищцата е получила от КЗП следните суми: 15 616,19 лева – основна заплата; 4576 лева - допълнително възнаграждение за постигнати резултати и 4045,14 лева - възнаграждение за положен извънреден труд. Ползвайки метода, приложен спрямо другите служители (6% увеличение), експертът посочва, че за същия период сумите са следните: 16 557,14 лева - основна заплата; 4853 лева - допълнително възнаграждение за постигнати резултати и 4288,46 лева - възнаграждение за положен извънреден труд. В тази връзка са посочени разликите между получените суми от ищцата и сумите, изчислени съобразно методологията, както следва: 2984,95 лева - основна заплата; 277 лева - допълнително възнаграждение за постигнати резултати и 243,32 лева - възнаграждение за положен извънреден труд, т. е. общо 3 505,27 лева.

Експертът посочва, че общият размер на законната лихва върху горепосочените суми (разликата между полученото и увеличеното с 6 %) е 829,80 лева, считано от 01.02.2019 г. до 09.11.2022 г. При изчисляването като начален момент на лихвата е посочено съответното първо число на месеца, следващ месеца, за който се дължи възнаграждението.

При така установените факти, Административен съд София-град достига до следните правни изводи:

В настоящия случай се претендира обезщетение за имуществени вреди от пропускането да се получи увеличение на трудово възнаграждение (основно месечно възнаграждение, допълнително възнаграждение за постигнати резултати и възнаграждение за положен извънреден труд), причинени от председателя на Комисия за защита на потребителите заради нарушение на чл. 13, ал. 3 ЗЗДискр. и осъществяване на дискриминация спрямо ищцата, поради което предявените иски са с правна квалификация чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, вр. чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. и чл. 86, ал. 1 ЗЗД.

Според чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на ЗОДОВ.

Съгласно чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във връзка с чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр., в процесния случай включва в кумулативна даденост: 1. влязло в сила решение на Комисия за защита от дискриминацията, с което е установено извършването на дискриминация, изразяваща се в дискриминационен акт, действие или бездействие на държавен орган или длъжностно лице - нарушител и засегнатото лице; 2. наличието на претърпяна вреда; 3. причинна връзка между установената дискриминация и вредата. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на вреди.

Налице е първият елемент от фактическия състав, тъй като съдът е обвързан с констатациите и изводите, съдържащи се във влязло в сила Решение № 730/05.10.2021 г. по преписка № 134/2019 г. по описа на Комисия за защита от дискриминацията. С акта на КЗД е установено, че председателят на КЗП, в качеството му на орган по назначаването, не е актуализирал реда на чл. 15, ал. 1 от НЗСДА основната месечна заплата на С. Б. Я. – К. след завръщането ѝ от ползвания отпуск по майчинство, с което не е изпълнил законово задължение по чл. 13, ал. 3 ЗЗДискр. и осъществил дискриминация по чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. на основата на признаците „лично положение“ и „пол“ спрямо С. Б. Я. – К..

Съгласно чл. 13, ал. 3 ЗЗДискр., когато майката, която ползва отпуск за бременност и раждане или за отглеждане на дете, или лицето, което ползва отпуск по чл. 163, ал. 8 КТ или за отглеждане на дете, се върне на работа поради изтичане на отпуска или поради прекъсване на ползването му, има право да заеме същата длъжност или друга, равностойна на нея, и да се възползва от всяко подобрение на условията на труд, на което би имало право, ако не беше в отпуск.

В чл. 11, ал. 1, т. 1 и т. 2 НЗСДА е регламентирано, че индивидуалната основна месечна заплата може да се увеличава: (т. 1) когато служителят получи годишна оценка на изпълнението на длъжността не по-ниска от „Изпълнението отговаря не напълно на изискванията“ и (т. 2) при завръщане от отпуск за бременност, раждане и осиновяване или за отглеждане на дете по чл. 163, 164, 164а и 164б от Кодекса на труда.

Според чл. 15, ал. 1 НЗСДА размерите на индивидуалните основни месечни заплати в случаите по чл. 11, ал. 1, т. 2 може да се увеличават при спазване изискванията на Закона за защита от дискриминация, ако по време на ползването на отпуска по чл. 163, 164, 164а и 164б от Кодекса на труда индивидуалните основни месечни заплати в администрацията са били увеличавани на основание чл. 11, ал. 1, т. 1. В този случай увеличението може да се извърши при завръщането от отпуск, както и през следващата година, ако служителят не е получил годишна оценка на изпълнението на длъжността за годината на завръщането поради ползването на отпуска.

В настоящия случай ищцата е ползвала отпуски по чл. 163 и чл. 164 КТ, които се

изтекли, поради което същата се е върнала на работа през месец октомври 2018 г. В същото време индивидуалните основни месечни заплати в администрацията са били увеличавани на основание чл. 11, ал. 1, т. 1 НЗСДА, което не се спори между страните, а и е видно Заповед № 115/03.11.2021 г. на председателя на КЗП, в която е отразено, че служители са получили увеличение на индивидуалната месечна заплата на основание на оценка на изпълнението на длъжността за 2018 г. Горното налага извод, че са налице условията за увеличение на основната месечна заплата на ищцата, регламентирани в чл. 11, ал. 1, т. 2 и чл. 15, ал. 1 НЗСДА, тъй като същата се е завърнала от отпуск по чл. чл. 163 и чл. 164 КТ и същевременно индивидуалните основни месечни заплати в администрацията на КЗП са били увеличавани на основание чл. 11, ал. 1, т. 1 НЗСДА.

Несъстоятелни са възраженията на ответника, че увеличение на заплата не следва да се извърши поради липсата на оценяване на ищцата за изпълнението на длъжността „главен юрисконсулт“. Чл. 15, ал. 1, изр. второ НЗСДА изрично регламентира, че увеличението се извършва през следващата година, когато липсва получена годишна оценка на изпълнението на длъжността. В случая ищцата се е завърнала на работа през 2018 г. и не е била оценявана за изпълнение на длъжността, поради което от 01.01.2019 г. е следвало да се извърши увеличението на заплатата ѝ.

Неактуализирането на заплатата по реда на чл. 15, ал. 1 от НЗСДА представлява дискриминационен акт на председателя на КЗП спрямо ищцата, което е установено с влязлото в сила Решение № 730/05.10.2021 г. по преписка № 134/2019 г. на КЗД. Вярно, че КЗД никъде не посочват, че със задна датата следва да се извърши увеличение на заплатата, но ясно посочват, че дискриминационният акт е неактуализирането на заплата, което пък е следвало да се извърши на 01.01.2019 г. – арг. чл. 15, ал. 1, изр. второ НЗСДА. Именно моментът на осъществяването на дискриминационния акт е свързан с момента, в който е следвало да се извърши увеличението на основната месечна заплата.

Увеличението на възнаграждението следва да е 6 %, доколкото впоследствие с такъв процент е направена актуализацията на заплатата, а и този процент съответства с метода, приложен спрямо служителите, които са получили увеличение на индивидуалната месечна заплата на основание на оценка на изпълнението на длъжността. Установи се, че поради липсата на актуализация на заплата, ищцата е пропуснала да получи трудово възнаграждение в общ размер на 3 505,27 лева (2984,95 лева - основна заплата; 277 лева- допълнително възнаграждение за постигнати резултати и 243,32 лева - възнаграждение за положен извънреден труд). Посоченото представлява имуществена вреда под формата на пропуснати ползи, а именно разликата между полученото възнаграждение и възнаграждението, което би се получило при актуализация.

Налице е причинно – следствена връзка между дискриминационния акт и вредата, тъй като именно неактуализирането на заплатата е довело до пропускане да се получи дължимото увеличение на месечната заплата, респ. на възнагражденията за положен извънреден труд и допълнителните възнаграждения за постигнати резултати (последните са в зависимост от размера основната месечна заплата – арг. чл. 21, ал. 1 и чл. 25 НЗСДА).

Съгласно чл. 86, ал. 1 ЗЗД при неизпълнение на парично задължение длъжникът дължи обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата. Съгласно чл. 71, ал. 1 ЗДСл заплатата на държавния служител се изплаща на два пъти - авансово и

окончателно за всеки месец, по ред, определен от органа по назначаването (по аналогичен начин е регламентирано в чл. 270, ал. 2 КТ). В настоящия случай по делото не са представени доказателства за реда на изплащане на заплатите в КЗП, поради което падежът е съответното първо число на месеца, следващ месеца, за който се дължи възнаграждението. Съобразявайки това и заключението на съдебно – счетоводната експертиза се налага извод, че законната лихва върху главницата възлиза на 829,80 лева, считано от 01.02.2019 г. до 09.11.2022 г.

Горното води извод, че исковите претенции са основателни, поради което следва да се уважат в пълен размер (съобразно направеното изменение).

По разноските:

С оглед изхода на делото ищцовата страна има право да ѝ се възстановяват направени разноски както следва: 10 лева за държавна такса и 950 лева за депозит за вещо лице.

По изложените съображения, Административен съд София – град

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Комисия за защита на потребителите да заплати на С. Б. Я. – К. сумата в размер на 3505,27 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди за пропуснати ползи, изразяващи се в това, че за периода от 01.01.2019 г. до 04.10.2021 г. е пропуснато трудово възнаграждение (основно месечно възнаграждение, допълнително възнаграждение за постигнати резултати и възнаграждение за положен извънреден труд) в резултат на неактуализиране на основаната месечна заплата, което се дължи на осъществено дискриминационно третиране, както и сумата в размер на 829,80 лева, представляваща законна лихва върху главницата, считано от 01.02.2019 г. до 09.11.2022 г. - датата на завеждане исковата молба, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

ОСЪЖДА Комисия за защита на потребителите да заплати на С. Б. Я. – К. сумата в размер на 960 лева, представляваща направени по делото разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: